

Co dokáže věda změnit v našem každodenním životě? ZČU startuje nový přednáškový cyklus pro veřejnost

1.10.2026 - Andrea Čandová | Západočeská univerzita v Plzni

Kolik vody spotřebuje zoo nebo stadion? Jak umělá inteligence napodobí lidský hlas? A co mohou předměty nalezené v Borském parku prozradit o amerických vojácích? Na tyto i další otázky odpoví nový cyklus Věda naživo, který od října nabídne veřejnosti přednášky vědců a vědkyň ZČU.

Tři podvečery, tři různá témata a jeden společný jmenovatel: **výzkum, který se dotýká světa kolem nás**. Nový cyklus přednášek s názvem Věda na živo v Univerzitní knihovně je určený každému, kdo chce vědět, co se na ZČU zkoumá a proč je to důležité i mimo univerzitní laboratoře, učebny a výzkumná pracoviště. Vstup na přednášky je vždy **zdarma**.

„Věda se často odehrává na místech, kam se veřejnost běžně nedostane. Přitom její výsledky používáme každý den, někdy, aniž bychom o tom věděli. Chceme proto ukázat konkrétní lidi, jejich výzkum a hlavně to, kde se s ním můžeme potkat v běžném životě,“ řekl prorektor pro vnější vztahy ZČU Jan Váně.

První přednáška zavede posluchače přímo k něčemu tak obyčejnému, jako je voda tekoucí z kohoutku. V úterý 13. října od 17 hodin představí František Mach z Fakulty elektrotechnické **technologii, která dokáže sledovat spotřebu vody a upozornit na neobvyklé změny**. Jeho tým spolu se startupem nextdrop vyvinul malé zařízení, které už pomáhá sledovat spotřebu například ve **Zoo Plzeň nebo na stadionu FC Viktoria Plzeň**. Návštěvníci se během přednášky podívají na data ze skutečných provozů online.

Listopadová přednáška se přesune k tématu, které se v posledních letech dostalo z odborných laboratoří přímo do každodenního života. 3. listopadu od 17 hodin bude Jindřich Matoušek z Fakulty aplikovaných věd mluvit o **klonování hlasu a umělé inteligenci**. Počítače dnes dokážou převést text na řeč, která je k nerozeznání od lidského hlasu. Umějí také vytvořit věrnou kopii konkrétního člověka z relativně krátké nahrávky. Důkazem je i projekt Katel Gott navždy, který vznikl na FAV ZČU. Součástí přednášky budou také konkrétní zvukové ukázky.

V úterý 8. prosince pak archeologové Pavel Vařeka a Tomáš Pancíř vezmou svým výpravěm návštěvníky do Borského parku. Jejich výzkum pozůstatků **109. evakuační nemocnice americké armády**, která v Plzni fungovala v roce 1945, ukazuje, že archeologie nemusí nutně znamenat jen tisíce let starou minulost. Sondy v parku odkryly například osobní předměty spojené s každodenním životem amerických vojáků a další stopy toho, co se na místě odehrávalo v průběhu posledních desetiletí.

Věda naživo v zimním semestru 2026

- **13. října:** Každá kapka se počítá. Co hlídá spotřebu vody v Plzni? – František Mach
- **3. listopadu:** Když počítače mluví jako lidé: Klonování hlasu v éře AI – Jindřich Matoušek
- **8. prosince:** Archeologie osvoboditelů. Výzkum 109. evakuační nemocnice v plzeňském

Borském parku - Pavel Vařeka a Tomáš Pancír

<https://info.zcu.cz/Co-dokaze-veda-zmenit-v-nasem-kazdodennim-zivote--ZCU-startuje-novy-prednaskovy-cyklus-pro-verejnost/clanek.jsp?id=10048>